

1. TÓM TẮT

Bối cảnh dự án

Báo cáo này là Kế hoạch Tham gia của các Bên liên quan (SEP) được lập đối với Dự án Nhà máy thủy điện Xekaman 1 (sau đây gọi là “Dự án” hoặc “XKM1”). Dự án được đầu tư và phát triển bởi Công ty Cổ phần Điện Việt Lào (VLPC) (“Nhà đầu tư”) thông qua Công ty TNHH Điện Xekaman 1 (“Công ty dự án”, “Chủ dự án” hay “XKM1 PCL”) và hiện đang được Natixis và Ngân hàng Đầu tư Cơ sở Hạ tầng Châu Á (AIIB) (sau đây gọi là “Các Ngân hàng”) xem xét cấp vốn.

Dự án Thủy điện Xekaman 1 (XKM1 HPP) được xây dựng trên vùng hạ lưu sông Xekaman, huyện Xanxay, tỉnh Attapeu, Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào (PDR) từ năm 2011 đến năm 2017 và bắt đầu vận hành từ năm 2018. Thủy điện có tổng công suất 322 MW và khoảng sản lượng điện trung bình là 1,2 tỷ kWh, gồm hai bậc: bậc trên là Nhà máy thủy điện Xekaman 1 và bậc dưới là Nhà máy thủy điện Xekaman Sanxay.

SEP này là một tài liệu sống được xây dựng để hướng dẫn nỗ lực tham gia của các bên liên quan của Dự án trong suốt giai đoạn vận hành, đảm bảo tuân thủ cả các quy định quốc gia và tiêu chuẩn quốc tế, đặc biệt là các quy định do AIIB đặt ra.

Xác định và phân tích các bên liên quan

Các bên liên quan được xác định là các cá nhân hoặc nhóm có khả năng bị ảnh hưởng hoặc quan tâm đến Dự án. Dự án đã xác định được nhiều bên liên quan, bao gồm:

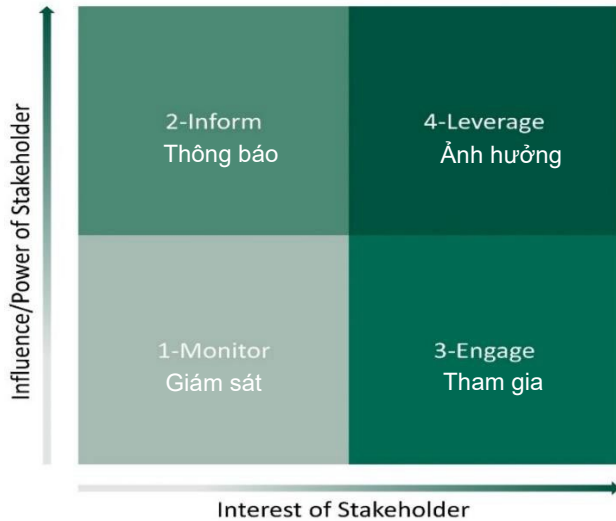
- Các bản bị ảnh hưởng: tức là các bản nằm trong và xung quanh khu vực Dự án (Hình 1.1) bao gồm:
 - Khu tái định cư Souksavang Dakbou,
 - Các bản Hindam, Donkhen và Tangeu ở khu tái định cư Houy Doum,
 - 17 bản ở hạ lưu nhà máy điện: Fudeng, May Nakkor, Mixay, Soumbun, Tat Kum (huyện Xanxay), Fang Deang, Phoxay, Kaeng Yai, Khamakong, Sayxi, Thad Pha Xay, Touy, Vat Luong, Xai, Xomkhod (huyện Xaysettha), Houy Keo và Samakkhi (huyện Samakkhixay).
- Cơ quan chính phủ: Các Bộ, ngành ở cả cấp quốc gia và địa phương có liên quan đến việc phê duyệt và giám sát Dự án.
- Các bên liên quan nội bộ: VLPC, EVN, AIIB, Natixis, các nhà thầu, đơn vị tư vấn.
- Các bên quan tâm khác: Các tổ chức phi chính phủ, các nhóm cộng đồng, các nhà máy thủy điện khác, các ngành công nghiệp, nhóm học thuật, phương tiện truyền thông, chính phủ nước ngoài và các cơ quan đa phương.



Hình 1.1 Vị trí của các bản bị ảnh hưởng (tính đến tháng 10 năm 2022)

Phân tích và lập bản đồ các bên liên quan bao gồm việc lập hồ sơ các bên liên quan dựa trên mối quan tâm của họ (môi trường, xã hội, kỹ thuật) và lập bản đồ dựa theo mức độ ảnh hưởng và mối quan tâm của họ đối với Dự án. Phân tích này giúp xác định các chiến lược tham gia phù hợp cho từng nhóm bên liên quan. Ma trận được trình bày trong Hình 1.2 phân loại các bên liên quan dựa trên sự quan tâm và ảnh hưởng của họ đối với Dự án.

- Ảnh hưởng: Đề cập đến quyền của các bên liên quan đối với một dự án, bao gồm khả năng tác động hoặc ảnh hưởng đến các quyết định và tạo điều kiện thuận lợi cho việc thực hiện dự án.
- Sự quan tâm: Đề cập đến mức độ ưu tiên mà công ty đưa ra trong việc xem xét và đáp ứng nhu cầu và lợi ích của các bên liên quan.



Hình 1.2 Sơ đồ ma trận các bên liên quan

Kết quả giúp xác định mức độ tham gia và các loại công cụ sẽ được sử dụng để tham khảo ý kiến các bên liên quan/nhóm liên quan khác nhau. Lập bản đồ phân loại các bên liên quan thành bốn nhóm như sau:

- Nhóm ảnh hưởng:** bao gồm các bên liên quan xuất hiện ở ô phần tư phía trên bên phải, những người được xác định là có ảnh hưởng lớn và quan tâm nhiều đến Dự án. Nhóm các bên liên quan này thường là quan trọng nhất đối với Dự án vì họ có khả năng tác động đến kết quả của Dự án và cũng có mức độ quan tâm cao đến các khía cạnh đánh giá tác động. Các bên liên quan trong nhóm này cần được quản lý chặt chẽ thông qua sự tham gia chủ động một cách thường xuyên.
- Nhóm tham gia:** có ảnh hưởng thấp và quan tâm cao. Nhóm này cũng là một nhóm quan trọng và bao gồm những nhóm hoặc tổ chức không bị ảnh hưởng tiêu cực nhưng lợi ích của họ xác định họ là các bên liên quan. Do đó, nhóm này cần được tiếp tục tham gia và Dự án nên duy trì một kênh liên lạc cởi mở với nhóm này trong suốt các giai đoạn của Dự án. Thông thường, nhóm này sẽ bao gồm các cộng đồng địa phương không bị ảnh hưởng trực tiếp bởi Dự án và các cơ quan chức năng có ảnh hưởng hạn chế đến Dự án.
- Nhóm thông báo:** Có ảnh hưởng cao và quan tâm thấp. Từ góc độ đánh giá tác động, đây là những bên liên quan có khả năng tác động đến kết quả của Dự án nhưng có thể không có mối quan tâm cụ thể đến các vấn đề liên quan đến đánh giá tác động. Các bên liên quan trong nhóm này cần được biết thông tin về tiến độ phát triển Dự án và thường bao gồm các chuyên gia tư vấn theo luật định.
- Nhóm Giám sát:** ảnh hưởng thấp và quan tâm thấp. Thông thường, nhóm này bao gồm những người có mối quan tâm và ảnh hưởng hạn chế đến Dự án, bao gồm cả giới truyền thông và các tổ chức phi chính phủ (NGO).

Kết quả của quá trình xác định và lập bản đồ các bên liên quan sơ bộ đến thời điểm hiện tại (tháng 10 năm 2022) được trình bày tại Bảng 4.1 của Báo cáo này. Danh sách các bên liên quan cũng như phân tích và lập bản đồ các bên liên quan sẽ tiếp tục được sửa đổi theo việc tiếp tục nhận được ý kiến đóng góp từ các bên liên quan trực tiếp đến Dự án.

Sự tham gia của các bên liên quan cho đến nay

Sự tham gia của các bên liên quan trước đây đã được thực hiện trong các giai đoạn phát triển khác nhau của Dự án, bao gồm chuẩn bị Đánh giá tác động môi trường (EIA), Kế hoạch hành động tái định cư (RAP) và các kế hoạch liên quan khác. Việc tham vấn với chính quyền địa phương và cộng đồng bị ảnh hưởng đã được thực hiện để thông báo cho họ về Dự án, thu thập phản hồi và giải quyết các mối quan ngại.

Trong quá trình xây dựng Kế hoạch thẩm định phát triển xã hội (SDD) và Kế hoạch phát triển cộng đồng và người dân bản địa (CD-IPP), các cuộc tham vấn đã được tiến hành với chính quyền địa phương và cộng đồng bị ảnh hưởng thông qua các cuộc họp, thảo luận nhóm tập trung, phỏng vấn người cung cấp thông tin chính và khảo sát hộ gia đình. Các cuộc tham vấn này nhằm mục đích cập nhật cho các bên liên quan về tiến độ của Dự án, thu thập thông tin về điều kiện kinh tế xã hội và sự phát triển của người dân bản địa, đồng thời thu thập phản hồi về tác động của Dự án và các kế hoạch phát triển đề xuất.

Kế hoạch tương tác trong tương lai

Kế hoạch tham gia trong tương lai của Dự án tập trung vào việc duy trì và tăng cường mối quan hệ với các bên liên quan trong suốt giai đoạn vận hành của Dự án. Các hoạt động chính bao gồm:

- Phổ biến thông tin liên tục về Cơ chế giải quyết khiếu nại (GRM) của Dự án.
- Công bố và tham vấn về CD-IPP bản dự thảo và cuối cùng.
- Công bố hàng năm Báo cáo Giám sát Môi trường và Xã hội (ESMR).
- Tiết lộ và tư vấn về bất kỳ kế hoạch quản lý trong tương lai.
- Thông tin kịp thời về bất kỳ thay đổi lớn nào trong quá trình phát triển của Dự án.
- Thường xuyên xem xét và cập nhật danh sách các bên liên quan và chiến lược tương tác.

Dự án sẽ sử dụng nhiều phương thức liên lạc khác nhau, bao gồm các cuộc họp, thư từ chính thức, cuộc gọi điện thoại, liên hệ địa phương, phương tiện truyền thông và nền tảng trực tuyến để đảm bảo sự tham gia hiệu quả với tất cả các bên liên quan.

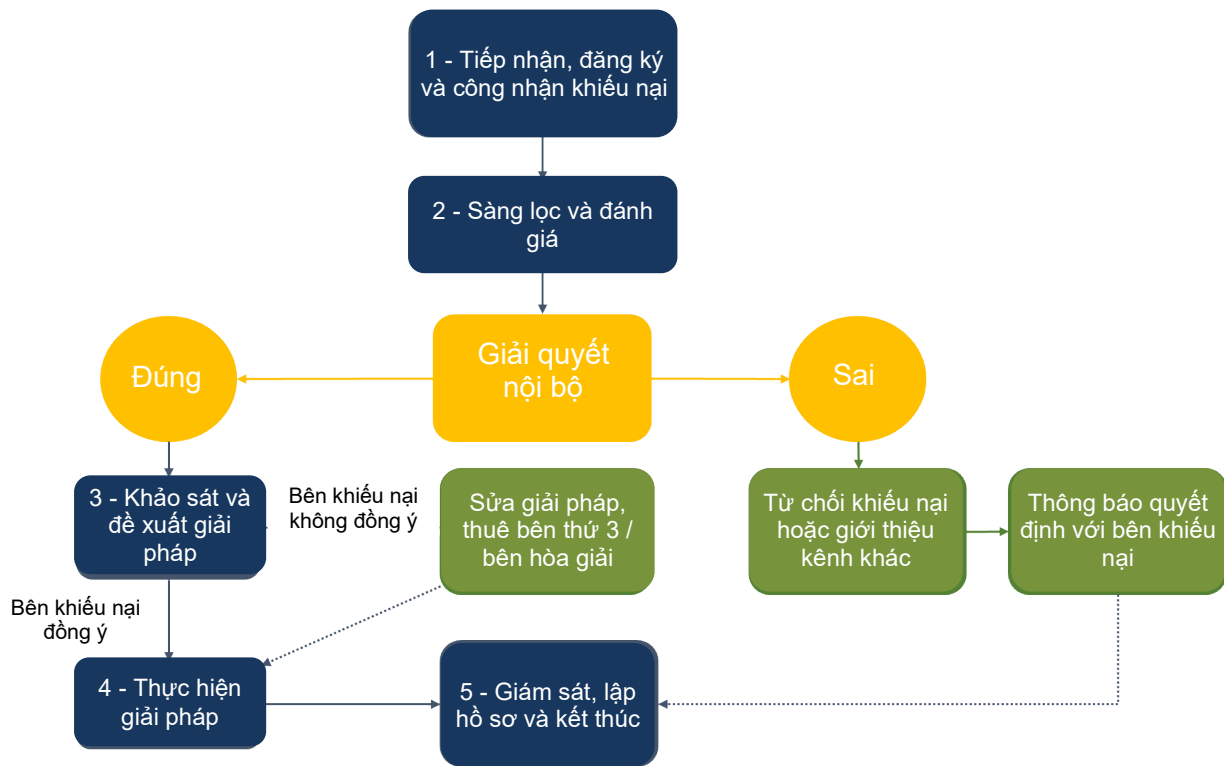
Cơ chế giải quyết khiếu nại (GRM)

Dự án đã thiết lập cơ chế GRM để giải quyết các khiếu nại do các bên liên quan bên ngoài đưa ra liên quan đến các hoạt động của Dự án. GRM nhằm mục đích:

- Giải quyết các khiếu nại kịp thời, hiệu quả và minh bạch.
- Cung cấp một quy trình phù hợp về mặt văn hóa và dễ tiếp cận cho tất cả các bên bị ảnh hưởng.
- Xây dựng niềm tin trong cộng đồng.
- Xác định các vấn đề mới nổi để có hành động khắc phục và tham gia trước.

GRM bao gồm thủ tục khiếu nại với các bước tiếp nhận, thừa nhận, sàng lọc, đánh giá, điều tra và giải quyết khiếu nại (Hình 1.3). Nó cũng nêu rõ vai trò và trách nhiệm của Đơn vị giải quyết khiếu nại (PGRU) của Dự án trong việc quản lý quy trình khiếu nại.

QUY TRÌNH KHIẾU NẠI CỘNG ĐỒNG



Hình 1.3 Thủ tục Khiếu Nại

Nguồn lực và ngân sách

Việc triển khai SEP sẽ do Giám đốc Dự án và Trưởng phòng Môi trường và Xã hội (E&S) Dự án của XKM1 chủ trì, với sự hỗ trợ từ các thành viên MTXH XKM1. Dự án cũng sẽ xem xét việc thuê chuyên gia bên thứ ba để đảm bảo việc tham vấn và quản lý khiếu nại khách quan và phù hợp về mặt văn hóa.

Ngân sách dành cho các hoạt động có sự tham gia của các bên liên quan sẽ được đưa vào kế hoạch tài chính của Dự án và được phân bổ hàng năm dựa trên các hoạt động cụ thể được lên kế hoạch cho từng năm.

Giám sát và báo cáo

Dự án sẽ liên tục theo dõi phản hồi và khiếu nại của các bên liên quan thông qua khảo sát, họp và tương tác trực tiếp. Các báo cáo riêng biệt sẽ được tổng hợp về các hoạt động tham gia và khiếu nại của các bên liên quan, đồng thời kết quả sẽ được đưa vào ESMR hàng năm. ESMR sẽ được đệ trình lên AIB để xem xét và việc giám sát đặc biệt bổ sung có thể được tiến hành theo yêu cầu của AIB.